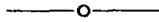

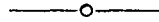
nak), mely a hitet világnézetalkotásra képesíti, gyökere egy pszichikai horror vacui, ez pedig az élő lélek alapsajátsága.

A hit s a világnézetek. Tartalmilag a hit valamilyensége és conatusai összhatásával fakadnak világnézet-schemáink. A hit az empirikus psychében nem teljes intenzitású. Elgyengült-ségének quantitativ következményei a biráscnatus negativitása mellett: autonomiájára nézve a (hamis) tekintélytisztélet, irányára nézve a skepsis különböző fajai, affirmativ erejére nézve a kíváncsiság. Elgyengült-ségének qualitativ módosulatai a szellemiconatus alapján a remény érzelme kapcsán az optimismus s a pessimismus fajai. Világnézeti megnyilvánulásai formai szempontból a rendconatus alapján a rationalismus s a romanticismus, valamint következményei: a mysticismus, a csodahit (kapcsolatban a babonával) s válfaja: a fatalismus.

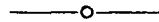
A hit szerepe a lelki életben. Önértékű mivolta rámutat a lélek biologiai-metaphysikai ambitendenciájára; philosophiai tekintetben viszont lehetségessé teszi s előkészíti számunkra a metaphysikát.

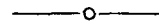
7. Szalay J. Albert: Libanios görög irodalmi műveltsége levelei alapján.

8. Szívós Donát: Euripides viszonya a képzőművészetben.

9. Kömüves Géza: Csantavéri nyelvjárás.

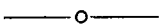

10. Kanszky Márton: Az északsarki kutatások oka és jelentősége.

Az arktikus tájak földrajzi helyzetét meghatározva, az északnyugati és északkeleti átjáró kutatásának *okait* illetően a következőket állapítja meg: Az északi tájak kutatásának oka, elsősorban *az emberi lélekben* rejlik s csak másodsorban múlik az anyagiakon. Az arktikus világ felderítésének oroszlánrésze az angoloké. A kutató ember lelkét kezdetben a szájhagyomány

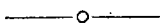
által örökölt *mesék tarkasága*, mint Észak misztikumának varázsa izgatja. Később a kíváncsiság helyét, a földrajzi fogalmak tisztulása révén, *a tudnivágyás tölti be*. De a milieu és a természeti adottságok szülte utazások, még a *tervszerűtlenség* bélyegét viselik magukon. A kutatások célja eleinte a *gazdagodási-vágy kielégítése*, új gazdasági területek feltárása. Ez utóbbi mozgató momentumok megmaradnak még a későbbi időkben is mindaddig, amíg kiaknázható területekre van kilátás. A *tervszerű* útkeresés csak az újkorban lesz az expedíciók programja, amelyhez társul a még mindig erős materiális érdek, új bálna- és prémvadászterületek felfedezésének szemeltartásával. A *legjelentősebb* momentum azonban, hogy e kutatások ideje alatt, éppen e kutatások révén, az *angol világhatalom* lép a spanyol tengeri hatalom helyébe. Az átjárók kutatásával kapcsolatban történik a legtöbb nagy, *topográfiai felfedezés* és az *oikuméne* nagyobbodása. A múlt század folyamán anyagi érdek lassan háttérbe szorul s a haszon reményének eltűnésével, értékben emelkedik a kutatás célja, mert *tudományos öncél* lesz. Viszont a kutatás céljának nemesbedésével szélesebb lesz a kutatás figyelemkiterjesztése és tökéletesedik a *módszere*. Létrejönnek a *speciális kutatási* módok és irányok. Barents és Parry első teelése, a többieknek előképe, ezt a teelést a szán ügyes felhasználásával együtt nagyban kifejlesztik. Ross hatol először kerekas gőzössel Észak jegébe s azóta megpróbálják használni a jégtörőt, a léghajón kívül a repülőgépet is. Az átjárók felfedezése után a kutatás módszerének ez a tökéletesedése, Grönland, Svedrup tenger és Parry szigetek, valamint Eurázia és a Pólus jegestengerének felkutatása folyamán történik meg, amidőn Grönlandra vonatkozóan a legtöbb részletes, tudományos, főként meteorologiai megfigyelést gyűjtik össze. Grönland északi fekvése mellett is, ezért jut jókor szerephez, az európai kereskedelmet és kulturát illetően, ezért kerül először a sarki tájak közül, a politikai érdekszférába is. A Grinnell föld, Smith szoros, Svedrup tenger és Parry szigetek felkutatására küldött expedíciók, már teljesen a tudományos érdeket szolgálják. Hasonló eredményeket ér el a Jegestengert kutató expedíciók raja is, főképen a Spitzbergákön. Ezzel általában s Amundsøn múlt évi repülésével befejezést nyert Grönland és Eurázia közötti poláris táj feltárása.

Az északsarki tájakat kutató expedíciók indító motivumai után megállapítja a kutatások jelentőségét geológiai, klimatikus és oceanográfiai, geofizikai, biogeográfiai tekintetben, továbbá a sarkvidék és az ember egymásrahatását illetően. Rámutat még azon *legújabb tervekre is*, — mint a léghajó közlekedés Murmanszk és Aljaszka között — amelyek révén a tájak még nagy és kihasználatlan erői a kulturvilág gazdasági életébe bekapcsolhatók volnának. Ezen tervekkel és tevékenységgel megdőln amaz egyoldalú gondolat, hogy az újabb sarki utazások célja csupán a pólus keresése volt. E tervek megvalósulásával megoldást nyerne az Újszibériai és Parry szigetek közötti terület ismerete is. Megoldaná a vulkanizmus problémáját, világot vetne ez újabb kutatás a klímaváltozásokkal kapcsolatban a terciárkori fossziliák eredetére és a bipoláris fauna származására is. Eltüntetné az ismeretlen területről származó, meteorológiailag zavaró momentumokat. Általában a sarki táj megoldatlan problémáit nagyban tisztázná.

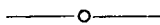

11. Bálint Alajos: Makó város települési és emberföldrajzi vázlata.

(Megjelent nyomtatásban: Gaál László könyvnyomdájában, Makó, 1926. 16 l.)

12. Boros Jenő: Történeti események visszhangja a kuruc költészetben.

13. Bálint Sándor: Szilády Áron pályája.

(Megjelent nyomtatásban: Magyar Irodalomtörténeti Intézet Nyomdájában, Szegeden, 1926. 32. l.)

